

Búcsú Timár Károlytól

Ismét komoly veszteség érte a Dohány utcai zsinagóga közösségét. Életének 86. évében elhunyt Timár Károly főkantor.

Egész életét a zsidóság szolgálatá töltötte ki. A tokaji kisfiú chéderbe járt, majd jesivát végzett, de kitanulta a schíta, a kóser vágás nehéz tudományát is.

Majd fél évszázadon át látta el a kántori és metszői funkciót Pécssett, Hódmezővásárhelyen, vidéki falvakban, de rendszeresen járt vágni külföldre, az NDK-ba, Csehszlovákiába is.

1997-től szolgált nálunk, elhunyt bátyja, Jenő nyomdokaiba lépve. A liturgiának nem volt olyan eleme, melyet ne tudott volna szakavatottan, hitelesen és hittel tolmácsolni. A Tóraolvasás, a Megilla leinolása,

az Échó recitálása, a Kol Nidré őszintén és szívhez szólóan zengett ajkairól.

Élete szinte utolsó percéig tanult és tanított. Rabbink, kántoraink mind tanultak tőle valamit, egy régi szokást, egy tokaji dallamot, egy kis emberséget.

Nem csupán egy kántort, hanem közösségünk egyik oszlopát veszítettük el. Kedves mosolya, finom elegáns, szellemes humora, közvetlensége mindannyiunkat megragadott. Héber és jiddis szójátékai, szinte gyermeki ártatlansággal előadott tréfái még most is fülünkben csengenek.

Hitvese, fia és unokái gyászolják, és gyászoljuk szerény, csak szeretethető egyéniségét, munkatársunkat, példaképünket mi is.

Bővítenénk a kórust

Zsidó férfi énekeseket keres a Dohány utcai zsinagóga kórusa. Bérézés megegyezését szerint.

Kérjük, az énekesi múltat is tartalmazó szakmai önéletrajzzal munkanapokon jelentkezzenek Fülöp Ildikónál a Síp u. 12-ben, vagy a (06 1) 413-1515-ös telefonszámon.

Misna tanulás

A hétfő esti program az I.tentiszelet után is folytatódik. S aki teheti, maradjon, mert 17:30-tól főrabink, dr. Frölich Róbert az érdeklődő urakat a Misnából tanítja a Talmud Tórában, majd 18 órától Frölich Kati a hölgyeket a Levéltárban. Persze a jelenlevők minden más, a vallással kapcsolatos kérdésekre is választ kaphatnak. Így akár a szokások, vagy éppen az éppen aktuális ünnepek kapcsán is faggathatják főrabinkat.

PESTI SÓLET

A DOHÁNY UTCAI KÖRZET HAVILAPJA

WWW.DOHANY-ZSINAGOGA.HU

Vendégünk volt Vitray Tamás (5. oldal)

Ismét bár-micvó a Dohányban (7. oldal)

Gyermekprogramok a Talmud-Tórában (3. oldal)

Sakknap a Polgár lányokkal

Garri Kaszparov online köszöntötte Polgár Zsuzsát, Polgár Zsófiát és Polgár Juditot az V. Polgár Sakknapon. A korábbi világbajnokot is meghívták, de tanítványai versenyei miatt nem tudott Budapestre utazni, ám jövőre szeretne eljönni. A három Polgár lány három szinten (kezdő, haladó és profi) rendezett sakknapot, majd tizennyolc polgármester ellen ültek asztalhoz. A városvezetők egy teljesen felszerelt játszótérért is küzdöttek, s bár mind mottot kaptak, Almádi István, Bodajk első embere nyerte a fődíjat. A Polgár nővérek ezután szimultánt adtak, mindhárman 33 mérkőzést vívtak. Zsuzsa két vereség mellett négy partit zárt remivel, Zsófi fordítva, négyszer kapott ki és kétszer végzett döntetlenre, Judit három partit hagyott döntetlenre és csak egy fiatal mesterjelölttől szenvedett vereséget.

Megvannak a Holt-tengeri tekercsek szerzői?

Az i.e. III. és a i.sz. I. század között íródott Holt-tengeri tekercsek a legrégebbi ismert bibliai tárgyú kéziratok, amelyeket a Júdeai-sivatag barlangjaiban tártak fel Kumrán közelében. A tekercseket részben az ókori zsidó vallási közösség tagjai, az esszénusok írták, míg a többit összegyűjtötték - állítja két izraeli kutató. Orit Samir, az Izraeli Régészeti Hatóság szerves anyagokért felelős kurátora és Naama Sukenik, a Bar-Ilán Egyetem kutatója megvizsgált kétszáz textiliát, amelyek a kumráni barlangból kerültek elő. Mind lenvászonról készült, holott az ókori Izraelben a gyapjúszövetet kedvelték, s az is kiderült, a textiliákat ruházzkodásra használták. Juval Peleg izraeli régész szerint viszont a lenvászon Jeruzsálem eleste (i.sz. 70) után a rómaiak elől menekülőktől származhat.

„ Mélyebb jelentőség rejlik gyermekkorom meséjében,
mint abban a bölcsességben, amelyre az élet tanít”

Gabbiano Print Kft.
Nyomda Kiadó

A KINCSŐRZŐ FA

Zsidó mesék és elbeszélések
Összeállították: Komlós Aladár és Vihar Béla

A GABBIANO Print Kft.
gondozásában, limitált példányszámban
Heller Bernát előszavával, Vadász Endre rajzaival
és Oláh János bevezetőjével,
MEGJELENIK 2011 decemberében, Hanuka előtt.

Kapható:
Budapesten:
VII. ker. Wesselényi u.13. Judaica Galery
XIII. ker. Hollán Ernő u.25 Kabbala
XIII. Pozsonyi u.5. Láng Téka

Megrendelhető:
www.ledorvador.hu/kincs
gabbiano@gabbiano.hu;
gabbianokonyv@mail.datanet.hu
illetve a

Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft.
1135 - Budapest, Reitter Ferenc utca 8/B. címen.

Menóra

A legősibb zsidó szimbólum a hétágú gyertyatartó, a menóra, a lámpás. Az első, és a mai napig egyetlen Menóra a pusztai Szentély középpontjában állt, s egyetlen percre sem aludhatott ki a lángja. Becalél készítette színaranyból, drágakövekkel ékesítve a kb. 1 méter magas menórát. Egyesek szerint a hétágú lámpás a hét napjait szimbolizálja, s a páros és páratlan napok középpontjában a szombat áll. A jeruzsálemi Templom pusztulása (i.sz. 70) óta a menóra csupán szimbolikus jelentőségű, vallási szerepe nincs. A zsidó otthonokban és a kö-

Hetiszakaszok a hónapban

Az elmúlt héten Tajdajsz szakaszát olvastuk a Tórából, míg ezen a héten a Vájécé következik. Majd – chanukkaig - a Vájisλάχ, illetve Vájésev (december 11-17) vár ránk.

Szimbólumok a zsidó vallásban

Dr. Frölich Róbert rovata

Mógén Dóvid

Közismert, ősi zsidó szimbólum: két egymásba fordított, egyenlőszárú háromszög. Jelképünk héber neve (Mógén Dóvid) Dávid pajzsára utal: a zsidó hagyomány szerint ugyanis az időszámításunk előtt 1000 körül élt Dávid király katonái ilyen alakú pajzsot viseltek, vagy ezt a jelet festették pajzsaikra.

Más elmélet szerint az óhéber írásban a daled betű egy háromszög volt. Dávid nevét két háromszöggel írták le. Így lett a két egymásba fonódó háromszög Dávid pajzsa. Első régészeti felbukkanása Szidonból (a mai Libanon területéről), az időszámításunk előtti VII. századból való. Egy szidoni zsidó, Ben Aszajáhu sírkövén tűnik fel ez a jelkép, amely azután az észak-izraeli Kfar Náhum (Capernaum) zsinagógájának frízén is előfordul (200 körül). A jelképrendszerét tekintve a két egymásba olvadó háromszög I.ten és az ember viszonyát fejezi ki. A lefelé mutató isteni háromszög az, amely lehajol és magába foglalja, felemeli a felfelé mutató emberi háromszöget. A kabbala szerint a csillag hat ága és a hozzájuk tartozó hat kis háromszög megfelel a világ hat

irányának: előttem, mögöttem, jobbra, balra, fent és lent. Ezt a szimbólumot a XIV. században írt zsidó misztikus szövegekben kezdték a zsidó vallással összekapcsolni. E szerint a csillag 12 lapja Izrael 12 törzsét hivatott jelképezni, hét része a pedig a teremtés hét napját. Izrael állam zászlajának tartozéka és általánosan ismert zsidó vallási jelkép. Az 1964-ben, a budai Várban, a Táncsics Mihály utca 26-ban feltárt zsinagóga bejárata fölötti boltíven szintén találunk hatágú csillagot. Itt vörös festékkel formált Dávid-csillagot láthatunk. A késő középkortól jellemzően Közép Európában a zsidó közösségek megkülönböztető jelévé vált. A Mógén Dóvid azáltal lett széles körben elismert zsidó szimbólum, hogy Herzl Tivadar újságának címlapján szerepelt. 1897-ben a cionisták javaslatára Izrael zászlójának tervébe (s később Izrael Állam hivatalos zászlójába) is belekerült. Tragikus történelmi események jelképe is lett a Mógén Dóvid. A vész-korszak során a Dávid-csillagot formázó sárgacsillag kötelező viselését rendelték el a zsidó származásúak részére.

I M A R E N D

Hétköznap: 7.³⁰-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 17.⁰⁰ óra, helyszín a Talmud-Tórában (Bp. VII. Wesselényi u. 7).

Az esti ima előtt fél órával sakkal, kártyával, kávéval és teával várjuk híveinket!

Péntek esti ima: 17.⁰⁰-kor a Hősök templomban.

Szombat reggeli ima a Hősök templomban: Sachrisz: 9.³⁰

Tóraolvasás: 10.⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10.⁴⁵

A péntek esti kiddust a Hevesi Sándor teremben tartjuk, míg a szombat délutáni sálesüdeszt továbbra is a Talmud-Tórában.

www.dohany-zsinagoga.hu

5772. Chesván | 2011. október | a Dohány utcai körzet havilapja | Pesti Sólet

Bár-micvó a Dohányban

Egy mostanság ritka, ám igen jeles esemény okán, november 26-án szombaton délelőtt a télen megszőkott Hősök Temploma helyett a Dohány utcai zsinagógában imádkoztunk. S rég látott sokaság figyelte, amikor először járulhatott a Tóra elé Gordon Bence, a Scheiber Sándor iskola tanulója, Erdős Tünde és Gordon Gábor elsőszülött gyermeke. Az ünnepen, a család és a barátok mellett közösségünk tagjai közül is sokan ott voltak az ünnepen. Solajm Cvi ben Jiszroél az áldásokat, s a nehéz és hosszú haftora szakaszát is odaadással és kitűnően olvasta fel a rengeteg megjelent előtt. S mikor befejezte, a „közönség” elismerően bólintott és gratulált a fiatalembernek.

Dr. Frölich Róbert, zsinagógánk főrabbija avatóbeszédében méltatta a Gordon és az Erdős családot, megjegyezte a szülőket is régóta ismeri. Mi több, tizenöt éve, éppen ő adta össze őket a chüpe alatt, ugyanebben a zsinagógában. Kiemelte, biz-

tos abban, Gordonék mind az öt gyermeküket a zsidó törvények tiszteletben tartására fogják nevelni, majd a Teremtő áldását kérte a bár-micvóra. A kántori teendőket Fekete László főkantor a család barátja, és Szilágyi Gábor kántor látta el. Az ünnepség után a szülők, kidduson látták vendégül a megjelenteket a Síp utcai Díszteremben. Itt az ifjú, a vallásunk szerint már felnőtt Bence, ünnepi beszédben elmondta, kicsit megkönnyebbült, hogy túljutott bár-micvó avatása templomi kihívásain. Hozzátette, igyekezett megfelelni az elvárásoknak, sokat készült erre a napra, elsősorban főrabbi úrral és főkántor úrral, akiket megszeretett és köszöni nekik a sok türelmet. Megköszönte szüleinek, hogy őt, miként négy testvérét, születésük óta arra nevelik, a világon az egyik legfontosabb dolog zsidóságuk és annak törvényei. Megköszönte a sok támogatást, segítséget, amelyet nagy-

züleitől és rokonaitól kapott és kap folyamatosan. A fontos családi eseményre eljött Bence két dédnagymamája is. Külön köszöntötte a család külföldöm élő rokonait is, így Ágit, aki Amerikából, illetve Julikát, aki Kanadából, érkezett az

emlékezetes napra. Végül édesanyjának egy gyönyörű virágcskrot adott át az ifjú- zárásként pedig minden vendégnek köszönetet mondott, hogy felejtethetlenné tették számára ezt a napot. MAZALTOV SOLAJM CVI!

MEGHIVÓ

A Dohány utcai Zsinagóga körzete és a Hegedűs Gyula utcai Zsinagóga körzete közös
CHANUKKA ÜNNEPSÉGÉRE a Goldmark teremben
2011. december 25. (vasárnap) du. 14 óra

Műsor: Gyermekek könyvbemutató és tombola
Fellépnek: **Lorán Lenke** érdemes művész
Csala Zsuzsa érdemes művész
Székhelyi József Jászai Mari díjas művész
Fonyó Barbara
Zongorán kísér: **Gyarmati István**
Tanítást ad: Lówy Tamás főrabbi
dr.Frölich Róbert főrabbi

A 6. chanukkai lángot Fekete László főkantor és Szilágyi Gábor kántor gyújtják meg.
Közreműködnek: a Dohány Zsinagóga Talmud-Tóra növendékei
A gyermekeknek az előadás alatt a Talmud-Tóra helyiségében kakaó parti. Vendégeinket chanukkai fánkkal várjuk.
Budapest, 2011. december 1.

Zoltai Gusztáv	dr.Frölich Róbert	Várnai György	Lówy Tamás
elnök	főrabbi	elnök	főrabbi
sk.	sk.	sk.	sk.

Judafest a Kazinczy utcában

Több ezer látogatót vonzott november utolsó vasárnapjától öt napon át a felújított Kazinczy utcában a Judafest Gasztronómiai Fesztivál. A Kultúra utcája erre az öt napra sétálóutcává vált, ahol az ismerős íze-ken és illatokon kívül kulturális csemegéket is fogyaszthattak az érdeklődők. A negyedik zsidó gasztronómiai fesztivál várta talán az eddigi legváltozatosabb kínálattal a vendégeket. A látogatók megízlelhették a kóser ételeket, kóstolót kaptak a hagyományos és a modern zsidó konyha ízeiből, de Kárpátalja zsidó ételkülönlegességei is terítékre kerültek a zsidónegyed szívében. A rendezvényen fiatalok és idősebbek, ismerősök és ismeretlenek a hűvösebb idő ellenére jóízűen kóstolták a sóleteket, flódnikat, falafeleket, macesztortákat, és a kóser péksüteményeket. De számos kulturális program is várta idén a fesztiválözökat. A gyerekeket Eszményi Viktoria és Heilig Gábor, a felnőtteket Jávorai „Fegya” Ferenc és Dunai Tamás orosz nyelvű kocsmadalai szórakoztatták, de sikere volt a Dela-lamm dzsessz formációnak, a Vinylstrings duónak, a Mizrahim,

Zsidó életképek a karikaturista szemével

E rovatban eddig rendre ismeretlen ismerőseinket mutattunk be. Olyanokat, akikkel szinte minden pénteken, vagy szombaton találkozhatunk a Dohány utcai zsinagógában. Most egy olyan fiatalemberről olvashatnak, aki ugyan inkább csak a nagyünnepeken jön közhöz, mégis sok szállal kötődik zsinagógánkhoz. Köves Tamást idekötő munkája, és alkotásai ugyancsak sok szállal kapcsolódnak a Dohányhoz.

– Az Aviv Travel turisztikai részlegét vezetem, és sok egyéb mellett a külföldiek részére a Dohány zsinagóga, s a múzeum megmutatásának szervezése is a feladataim közé tartozik, így immár tizenegy éve az életem nagy részét itt töltöm – kezdte Köves Tamás, akinek rajzaiból egyet-egyet mostantól közreadunk lapunkban is. – Mindig rajzolgattam, sosem hagytam abba, illetve non-figuratív képeket festegtettem. Amikor elkezdtem itt dolgozni, a közeg hatására is, fokozatosan jelentek meg a zsidó témák. Ma pedig szinte már csak ezek kerülnek a papírra. Mindig a karikatúra elemeit használtam a különböző emberi, vagy állatfigurák készítése közben. – Miként választasz témát? – Ez nem nehéz, hiszen abból rengeteg van, de ez csak a keretet adja. Ha behelyezkedtem, akkor rajzoltam. Többnyire látok egy képet, és ez rajzolás közben is alakul. A mozgóképek, mint pillanatképek jelennek meg bennem, de ezek mozognak, menet közben változnak. Sokszor zenét hallok, vagy valami ízt érzek és ez formálódik bennem. Egy-egy ember csak elvétve ad ötletet, inkább egy csoport közvetít érzést, hangulatot, amit meg lehet fogni. Nem egyszer hettek meg fogok a kezembe ceruzát, máskor meg leülök és másnap

reggelig fel sem állok az asztaltól, vagy éppen az irodában kap el az ihlet. Persze ezt nem úgy kell elképzelni, hogy ilyenkor sorra készülnek az új rajzok, ugyanis lehet, hogy sorra elvetem és csak a huszadik marad meg. Tamás beszélt arról, hogy képein a saját belső, zsidósággal kapcsolatos érzéseit mutatja meg humoros formában. Volt, hogy feltette magának, s másnak is a kérdést, baj-e a kifigurázás, de úgy vélte az önmegnézés egyrészt az önelfogadás eszköze, másrészt híd emberek és közösségek között. Ezt megerősítette benne, hogy az egyik ortodox rabbi felesége is többször kifejtette, mennyire tetszenek a képek, miközben nézegette azokat. Tamás hozzátette, megmutathatja azt is, hogy a „kiválasztott nép” lét, az feladatokkal, kötelességgel, s olykor szenvedéssel jár, nem pedig a „lot-tőtös”. S ez abban segíthet, hogy mások ne utálkozzanak, hanem elfogadjanak, megértsenek minket, hiszen a nem zsidók is könnyebben azonosulnak a humorral. – Nagyobb ünnepeken járok a Dohány zsinagógába, és szeretem is ezt a helyet – folytatta Köves Tamás. – A Dohány a zsidóságot impulzálta, de a képekben inkább a 100-200 évvel ezelőtti, vagy a szabotcsi zsidóság jelenik meg. De a

hászidokról szóló könyvek, vagy filmek is többször elindítanak bennem valamit... Miként én a nyolcéves lányomban is, aki többször rajzolt kaftános, kalapos embereket, miközben engem utánzott. – Otthon nyilván tele a lakás a rajzaiddal, de mennyire ismerik mások a műveidet? – Túlzás, hogy tele, de valóban, majd száz rajzom van bekeretezve. Eleinte csak keveseknek mutattam meg, később egytől sem akartam megválni. Viszont már szerettem volna, hogy több ember lássa a műveimet. László Gábor akkor nyitott ajándékboltot a Dohány zsinagógánál, és elmondta, szeretné árulni a karikatúráimat. Még mindig nem akartam egyiket sem eladni, így kompromisszumként lemásoltuk a rajzaimat és képeslapokra kerültek. A nagy érdeklődés hatására elkezdtek a különféle ajándéktárgyak, így pólók, bögrék gyártását a már is-

mertté vált figurákkal. Több tízezer képeslapom repült szét a világba, pólóimat hordják New-York-tól Cape Town-ig. Készültek poszterek, melyek rajzaimmal koncertet, előadást, színdarabot reklámoztak, de már rendelnek is tőlem, vagy magánszemélyek, Ám a lakásokba készült rajzok sem portrék, hanem ugyanilyenek. Az első kiállításomat Horpácsi Emilia rendezte Dunakeszin a Gárdonyi Géza galériában. Ekkor tapasztaltam először, hogy mások művészi alkotásként tekintenek műveimre. Azóta a Bálintházban, a Zsidó Múzeumban, a Fészek klubban és sok helyen volt kiállításom. Nemrég jelent meg a második kiadása a rajzaimból készült albumnak, Az orron túl címmel, a Gabbiano Print kiadásában. Mostantól a Pesti Sólet olvasói is rendszeresen találkozhatnak rajzaimmal a Klezmer a falon rovatban.

Schiller Zsolt

Koncert az Élet Menetéért

fotó: Vadász Gábor

Ismét megrendezték, az immár hagyományos jótekonysági hangversenyt az Élet Menete Alapítvány javára. A november 13-i koncerten újra több zenei különlegességet hallhatott és remek élményekkel gazdagodott a közönség a Dohány utcai Zsinagógában. Zsinagógánkban a földszinten és az emeleten is dugig teltek a padosorok, s a nézők között felfedezhettünk számos ismert embert, színészt (Szilágyi Tibor), zenészt (Jávori Ferenc, Fegya), de több politikust is.

A koncert előtt Izrael magyarországi nagykövete, az eseményre a feleségével érkező Ilan Mor üdvö-

zölte a megjelenteket, s rövid beszédet mondott Gordon Gábor, az Alapítvány elnöke; illetve Bandi László, közösségünk kedvelt tagja, aki az Alapítvány kuratóriumának is tagja.

A teltház előtt publikum elé álló művészek: Érdi Tamás zongoraművész és a Grazioso Kamarazeneke, Koncz Zsuzsa énekesnő, Kulka János színművész, valamint Tolcsy László énekes-dalszerző, tiszteletdíj nélkül léptek fel, így is jelezve, egyetértének a világ több mint, félszáz országában, önkéntesek segítségével működő alapítvány célkitűzéseivel.

Bementünk Vitray Tamás szobájába

Régi műsorát idézte a Fischer Gyula Szabadegyetem novemberi előadásán Vitray Tamás, csak ült és mesélt... Mi pedig, majd ötvenen csendben és csodálattal hallgattuk a Síp utcai Díszteremben. A két félidő végén pedig többen szomorúan vettük tudomásul, hogy ezúttal nincs hosszabbítás, nincsenek büntetők, mert a bő másfél órát ajándéknak éreztük.

Vitray Tamás előadásának címének megfelelően, bementünk a „szobájába”, s szinte az első pillanattól nosztalgizáltak a megjelentek. Talán megszámolni sem lehetett, hányszor hangzott el: „bezzeg abban az időben”, no és persze sokan, sok mindenre emlékeztek. Míg vendégünk klaszszikus élménybeszámoló helyett inkább a televíziózással kapcsolatos pillanatképeket mutatott meg nekünk. Illetve nem csak azokat, hanem régi égi, már megfakult felvételeket is láthattunk.

Maimonidész a Síp utcában

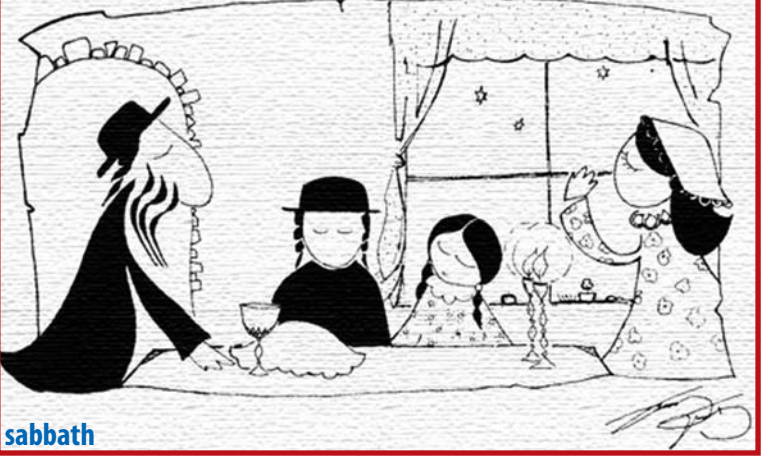

November 7-én kora délután a Síp utca Dísztermében mutatták be a Logos Kiadó kiadásában megjelent, Maimonidész: Értekezések az isteni igazságosságról, üldöztetésről, megtérésről és feltámadásról... című kötetet, melynek megjelenését támogatta az Alapítvány a Dohány utcai Zsinagógáért. Az eseményt a rengeteg érdeklődő örömeire Fekete László, főkanторunk csodás éneke vezette be. Majd az asztalnál helyet foglaló: Zoltai Gusztáv, a MAZSIHISZ ügyvezető igazgatója, körzetünk elnöke; Dr. Babits Antal, az MTA–OR-ZSE tudományos munkatársa, a könyv szerkesztője; Dr. Schönér Alfréd főrabbi, az OR-ZSE rektora; illetve Dr. Kiss Endre, az MTA doktora beszélt a könyvről és annak jelenkori aktualitásairól is. A helyszínen kedvezményes vásárlásra is lehetőség nyílt.

Fegyáék újévi koncertje

Rendhagyó koncerttel jelentkezik 2012 első napján (20 óra) a Budapest Kongresszusi Központban Európa egyik legjobb klezmer zenekara, a Budapest Klezmer Band. Az 1990 óta működő együttes előadásai rendkívüli élménnyé teszik a tradicionális zsidó zenét. New York, Amszterdam, London és a világ számos városa után most ismét itthon ad koncertet a zenekar, amely az orosz kocsmadaloktól a világlágerekig sok meglepetéssel készül az újévi koncertjére. Az est sztárvendége Tompos Kátya színművésznő, aki a színészi munkái mellett most énekesi tehetségét is megmutatja.

Klezmer a falon

sabbath

Megjelenik a héber-magyar olvasókönyv

Nagyszüleink, szüleink még jól emlékeznek arra a kis könyvre, amelynek címlapján az állt, „Kol Jehuda”, vagy „Álef-Bész”. Ez a kis könyv generációknak nyújtott hathatós segítséget, hogy megismertesse a héber betűket, és hozzá azokat az imákat, amelyeket minden I.ten félfő zsidónak ismernie kell, illetve napi fohásaiban kell elmondania, férfiaknak és nőknek egyaránt. Hitoktatók, hittantanárok ebből a könyvből játszva tanították meg nem egy generációnak, kisgyerekeknek, fiataloknak a héber betűk formáját, hangtanát, számértékét, majd ezeken keresztül tudtak eljutni például a Smá Jiszroél, vagy a Majde Ani imák megismertetéséhez, megtanulásához. E könyvecske, melyet nyugodt szívvel nevezhetünk tankönyvnek is, az idők során kikopott a köztudatból. Valamikor a háború után jelent meg egy utánnymás külföldön, de azóta ilyen tananyag nem készült el, legalábbis nem a hagyományokat megőrző formájában! A Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft. évek óta foglalkozik a judaika irodalom frissítésével és régi, becses darabok „újraélesztésével”. Most a régi hagyományt tiszteletben tartva, a több évtizedes hiányt pótlandó, megjelentet egy Álef-Bész kötetet, amelynek tematikája és struktúrája ugyan megegyezik a régi Kol Jehudák stílusával, azonban modernebb formában, a mai kor szelle-

mének megfelelően kerülhet a tanulni vágyók kezébe. A kötetet Winkler Nemes Gábor festő- és grafikusművész látta el gyönyörű, színes mellékletekkel. A díszítés a kötetet még érdekesebbé, értékebbé teszi nemcsak a tanulók részére, de a könyvszeretők, gyűjtők számára is! A kötet a napokban jelenik meg. Tanuljon velünk!

Pesti Sólet a jövőnek

A napokban emailt kapott a pesti sólet szerkesztősége a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár egyik munkatársától. A Budapest Gyűjtemény folyóiratokért felelőse azzal a számunkra megtisztelő és örömteli kéréssel fordult hozzánk, hogy lapunkból rendre küldjünk egy-egy példányt. Megtudtuk, kötelespéldányként ugyan kaptak néhány számot a Széchenyi Könyvtárból, de ez esetleges, viszont szeretnék újságunkat a gyűjtemény számára archiválni, s egyes írásait az adatbázisukba feldolgozni. Azaz egy-, vagy több emberöltő múlva, akár néhány száz év múlva is olvashatnak majd arról, mi foglalkoztatott bennünket, minek örültünk, s némi képet kaphatnak arról, milyen is volt a mi kis közösségünk.

Vasárnapi gyermekprogramok a Talmud-Tórában

Az első találkozás még csak az ismerkedésről szólt. Azóta már két alkalommal is játékos formában tanulhattak a mind nagyobb létszámban megjelenő gyerekek a Wesselény utcai Talmud-Tórában. A Teremtésről hallottakat lerajzolták a kicsik, míg következő alkalommal Noé történetének megismerése után vágtak, ragasztottak és együtt „díszítették” a bárkát, amely így megtelt a hosszú útra vitt állatsereggel. A foglalkozásokat Bozai Judit és Frölich Kitty tartja, mindketten remekül szót értenek a srácokkal, akik figyelnek, majd lelkesen magyarázzák a hallottakat és vesznek részt a különböző feladatokban. Közben a szülők egy ideig aggódva tapasztják fülüket az ajtóra, de hamarosan megnyugodnak, mikor csemetéjük hangját hallják. A lurkók feledik anyut, s aput és mosolyogva játszanak és tanulnak. Na jó, olykor egy-egy csöppség ki-kínéz, de csak ellenőrző szüleit, aztán – legfeljebb kis rábeszélés után – fut vissza a többiekhez. Alakulóban egy új, kis közösség, amelynek akár az Ön gyermeke, unokája is tagja lehet. A szervezők minden érdeklődőt szeretettel várnak, akár már 2-3 éves kortól is, 12 évesig.

Rajzpályázat

A Dohány utcai körzet rajzpályázatát hirdet 3-14 év közötti gyerekek részére.

A pályázat témája: a közelgő Chanukka ünnepe.

A körzet vezetői díjazzák a legjobb rajzokat, amelyek majd bekerülnek a Pesti Sóletbe is.

A rajzok leadási határideje: december 15.

A rajzokat személyesen lehet leadni a Síp utcában Fülöp Ildinek, vagy a Talmud-Tórában, illetve a rajzról készült fotót elküldhetik a rabbi@dohany-zsinagoga.hu emailcímrre is.

A Blogger Séf ajánlata

Sharon Asher

A receptek 6 személyre szólnak »

Lencsegulyás

Hozzávalók: (2,5 literhez):
½ kg marhahús - kis kockákra vágva, ¼ kg lencse, 5 dkg libazsír, 20 dkg sárgarépa és fehérrépa, 1 szelet zeller, 1 nagyobb vöröshagyma, 3 gerezd fokhagyma, 1-2 babérlevél, 1-2 ág zellerlevél, 1 púpozott teáskanál őrölt pirospaprika, 1 teáskanál őrölt feketebors, 1 mokkáskanál őrölt kömény.
A nokedlihez: 1 nagy tojás, liszt, víz (amennyit felvesz), só
Elkészítés:
A lencsét előző este átválogatjuk, bő vízbe áztatjuk. Forró zsírdékban az apróra vágott vöröshagymát megfonnyasztjuk, benne a zúzott fokhagymát majd a húskockákat is magas hőfokon folytonos keveréssel átpirítjuk fehéredésig. Meghintjük pirospaprikával, felengedjük bő fél liter vízzel, ízesítjük sóval, borssal és őrölt köménnyel, majd a babért és a zellergumót is hozzáadjuk, lassan takarékon főzzük 1,5-2 órát. Amikor már félpuha a hús, hozzáadjuk a lencsét, a zöldségeket, felengedjük még majd egy liter vízzel, utána fűszerezzük, és újabb 1 órát főzzük, amíg a hús kellően megpuhul. Közben 1 csapott evőkanál lisztből vékony rántást készítünk, a levest berántjuk. A nokedli tésztát összekeverjük szaggató segítségével, s a leveshez adjuk, összeforraljuk.

Halfasírt

Hozzávalók: 1 kg halfilé, 2 tojás, 2 nagy fej lilahagyma aprítva, 1 ek olívaolaj, 2 gerezd fokhagyma, reszelve, só és frissen őrölt bors, 2 szikkadt zsemle beáztatva és jól kinyomkodva, 1 csokor apróra vágott petrezselyem, 1 teáskanál magos mustár. Továbbá tojás és zsemlemorzsa a panírozáshoz, olaj a sütéshez
Elkészítés:
A finomra vágott hagymát az olívaolajon megdinszteljük. A halfilét késsel, vagy konyhai robotgéppel apróra vágjuk. Majd nagyobb táliban összekeverjük a többi hozzávalóval (tojás, hagyma stb.) és kézzel jól megdolgozzuk. Sózzuk, borsozzuk, s ha túl laza zsemlemorzsat is szórhatunk bele, hogy jól formázható masszát kapjunk. A masszából rövid pihentetés után pogácsákat formázunk, ezeket előbb felvert tojásba, majd zsemlemorzsaába forgatjuk, és olajban kisütjük. Gyorsan elkészíthető kevert, friss fejes salátával, paradicsommal, uborkával, olívaolajjal, citromlével, sóval, borssal, ízesített salátával és rizzsel tálaljuk.

Kindli

Hozzávalók: 1 kg liszt, 36 dkg zsír, 8 dkg porcukor, ½ kg só, ½ kg élesztő, 2 dl bor, 65 dkg dió, 55 dkg cukor, 1 db citrom, szegfűszeg, fahéj, 1 db narancs, 25 dkg mazsola, 12,5 dkg szőlő
Elkészítés:
Nagy táliban egy kiló liszttel elmorzsoljuk a zsírt porcukorral és sóval. Míg egy pohárban kis langyos vízben elmorzsolts élesztőhöz 1 kanál bort és 2 deci hideg vizet teszünk a tésztához, amit összegyúrunk és néhány órán át pihentetünk. Ezt követően nyolc részre osztva cipőba formáljuk, és vastag nyújtófával keveset lisztezve, gyufaszálnál valamivel vastagabbra kinyújtjuk. Közben összeállítjuk a töltelékét: a tisztított diót darabosra vagdalmuk, a 1,5 deci vízből és a cukorból készült főzött szirupot forrón ráöntünk, teszünk bele reszelt citromhéjat, pici szegfűszeget és törött fahéjat. S ezzel kenjük be a tésztát, melyet összecsavarunk és a tetejére ujjainkkal rovátkákat nyomkodunk. Kenjük és sütjük. Kihűtjük, ha kemény, pici vizet adunk még hozzá, a tésztát bekenjük kevés olvasztott zsírral, mézzel meglocsoljuk, beszórkuk mazsolával, apróra vágott narancshéjjal és/vagy feketeszőlővel, helyenként kevés lekvárt is tehetünk közé.